DOMSTOLENS DOM
av den 14 oktober 1976*

I mål 29/76

har Oberlandesgericht i Düsseldorf till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande, enligt artikel 1 i protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG, Düsseldorf

och

Eurocontrol, Bryssel.

Begäran avser tolkningen av begreppet "privaträttens område" i artikel 1 första stycket i konventionen av den 27 september 1968.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden H. Kutscher, avdelningsordförandena A. M. Donner och P. Pescatore samt domarna J. Mertens de Wilmars, M Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart och A. O'Keeffe,

generaladvokat: G. Reischl,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 16 februari 1976, som inkom till domstolens kansli den 18 mars 1976, har Oberlandesgericht i Düsseldorf, i enlighet med protokollet

* Rättegångsspråk: tyska.

av den 3 juni 1971 om tolkningen av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad konventionen), förelagt domstolen frågan om tolkningen av begreppet "privaträttens område" i artikel 1 första stycket i konventionen skall bestämmas av rättsreglerna i den stat där saken dömts eller av rättsreglerna i den stat där ansökan om verkställighet gjorts.

2 Det framgår av handlingarna i målet att frågan uppkommit inom ramen för ett förfarande enligt avdelning III avsnitt 2 i konventionen, där parten Eurocontrol vid de behöriga tyska myndigheterna ansökt om verkställighet av en dom mot parten LTU varigenom en belgisk domstol förpliktat LTU att betala Eurocontrol vissa belopp som avgift för utnyttjande av Eurocontrols utrustning och tjänster.

3 Enligt artikel 1 i konventionen är denna tillämplig på "privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om". Enligt andra stycket är konventionen inte tillämplig på 1) fysiska personers rättsliga ställning, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente, 2) konkurs, ackord och liknande förfaranden, 3) social trygghet 4) skiljeförfarande".

Även om det alltså i artikel 1 föreskrivs att konventionen tillämpas oberoende av vilken domstol det är frågan om och att vissa områden är uteslutna från dess tillämpningsområde, innehåller artikeln dock inga närmare uppgifter om det ifrågavarande begreppets innebörd.

Eftersom den artikeln skall ange konventionens tillämpningsområde är det viktigt - för att i möjligaste mån trygga att de rättigheter och förpliktelser som följer av konventionen för konventionsstaterna och berörda personer är lika och enhetliga - att ordalagen i denna bestämmelse inte tolkas som en enkel hänvisning till den nationella rätten i någon av de berörda staterna.

När det i artikel 1 föreskrivs att konventionen är tillämplig "oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om", visar det att begreppet privaträttens område inte kan tolkas enbart utifrån den kompetensfördelning mellan olika slags domstolar som finns i vissa medlemsstater.

Begreppet i fråga skall alltså betraktas som ett autonomt begrepp som skall tolkas med hänsyn till å ena sidan konventionens syfte och uppbyggnad, och å andra sidan de allmänna principer som gemensamt kan härledas ur de nationella rättsordningarna som helhet.

4 Om tolkningen av begreppet ses på detta sätt, särskilt vid tillämpningen av bestämmelserna i avdelning III i konventionen, måste vissa typer av domstolsavgöranden anses uteslutna från konventionens tillämpningsområde, antingen på grund av faktorer som karakteriserar rättsförhållandet mellan parterna i tvisten eller på grund av tvistens föremål.

Även om vissa avgöranden i tvister mellan en offentlig myndighet och ett privat rättssubjekt kan omfattas av konventionens tillämpningsområde, förhåller det sig annorlunda när myndigheten utövar en offentligrättslig maktbefogenhet.

Så är fallet när det, som i målet mellan parterna vid den nationella domstolen, är fråga om indrivning av avgifter som ett privat rättssubjekt skall erlägga till ett nationellt eller internationellt offentligt organ för utnyttjande av detta organs utrustning och tjänster, särskilt när sådant utnyttjande är obligatoriskt och exklusivt.

Detta gäller än mer när avgifterna, beräkningssättet och förfarandet för indrivning fastställs ensidigt gentemot användarna, såsom i detta fall, där organet ensidigt fastställt att förpliktelsen skulle fullgöras på platsen för dess eget säte och utpekat de nationella domstolar som skall avgöra frågan om verkställigheten.

5 Svaret på frågan blir alltså följande. För tolkningen av begreppet "privaträttens område" vid tillämpningen av konventionen, särskilt avdelning III i denna, är inte rättsreglerna i någon av de berörda staterna bestämmande utan i stället å ena sidan konventionens syfte och uppbyggnad och å andra sidan de allmänna principer som gemensamt kan härledas ur de nationella rättsordningarna som helhet.

Med stöd av dessa kriterier skall ett avgörande som meddelas i en tvist mellan en offentlig myndighet och en privatperson, där den offentliga myndigheten utövat en offentligrättslig befogenhet, undantas från konventionens tillämpningsområde.

Rättegångskostnader

6 De kostnader som har förorsakats regeringen i Förbundsrepubliken Tyskland, regeringen i Italien och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid Oberlandesgericht i Düsseldorf utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

- angående den fråga som genom beslut av den 16 februari 1976 förts vidare av Oberlandesgericht i Düsseldorf - följande dom:

1) **För tolkningen av begreppet "privaträttens område" vid tillämpningen av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, särskilt avdelning III i denna, är inte rättsreglerna i någon av de berörda staterna bestämmande utan i stället å ena sidan konventionens syfte och uppbyggnad och å andra sidan de allmänna principer som gemensamt kan härledas ur de nationella rättsordningarna som helhet.**

2) **Ett avgörande som meddelas i en tvist mellan en offentlig myndighet och en privatperson, där den offentliga myndigheten utövat en offentligrättslig befogenhet, skall undantas från konventionens tillämpningsområde.**

Kutscher Donner Pescatore

Mertens de Wilmars Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 oktober 1976.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

H. Kutscher
Ordförande